

פרשת וישלח

בראשית לב 4 - לו 43

⁴ ^ב יַעֲקֹב שָׁלַח שְׁלִיחִים מִלִּפְנֵי אֶל אָחִיו עֲשׂו אֶל אֶרֶץ שְׂעִיר שְׁבַאזֹר אֲדוּם. ⁵ הוּא צִוָּה אוֹתָם וְאָמַר: "כִּי אָמְרוּ לְאֲדוֹנָי לַעֲשׂו, 'כֹּה אָמַר עֲבַדְךָ יַעֲקֹב: עִם לְבֹן גֵּרְתִי וְהִתְעַכְבַּתִּי שָׁם עַד עֵתָה. ⁶ יֵשׁ לִי שְׂוָרִים וְחַמּוּרִים, צֹאן וְעֲבָדִים וּמִשְׁרָתוֹת. שְׁלַחְתִּי לְהַגִּיד זֹאת לְאֲדוֹנָי, כִּדִּי לְמִצְאָ חֵן בְּעֵינָיֶךָ. ⁷ חָזְרוּ הַשְּׁלִיחִים אֶל יַעֲקֹב וְאָמְרוּ: "בָּאנוּ אֶל אָחִיךָ, אֶל עֲשׂו, וְגַם הוּא הוֹלֵךְ לְקַרְאֲתְךָ וְאֵתוּ אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ."

⁸ פָּחַד יַעֲקֹב מְאֹד וְחָשׂ בְּמִצּוֹקָה. הוּא חָצָה אֶת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אֵתוּ לְשָׁנֵי מַחֲנוֹת, וְגַם אֶת הַצֹּאן וְאֶת הַבָּקָר וְאֶת הַגְּמָלִים חָצָה. ⁹ כִּי חָשַׁב: "אִם יָבוֹא עֲשׂו אֶל הַמַּחֲנֶה הָאֶחָד וַיִּכֶּה אוֹתוֹ, הַמַּחֲנֶה שְׁנוֹתֵר יִנָּצֵל." ¹⁰ יַעֲקֹב הִתְפַּלֵּל: "אֱלֹהֵי אָבִי אַבְרָהָם וְאֱלֹהֵי אָבִי יִצְחָק, יְהוֹה שְׂאֵמַר לִי, 'שׁוּב לְאַרְצְךָ וּלְקְרוּבֶיךָ וְאִיטִיב אֶתְּךָ.' ¹¹ אֵינִי רָאוּי לְכָל מַעֲשֵׂי הַחֶסֶד וְהַנְּאֻמָּנוֹת שֶׁהִרְאִיתָ כָּלפִּי עֲבַדְךָ. הֲרִי רַק בְּמִקְלִי עֲבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה, וְאֵלּוּ עֲכָשׁוּ נְהִיִּיתִי לְשָׁנֵי מַחֲנוֹת. ¹² אֲנִי הֵצַל אוֹתִי מִיַּד אָחִי, מִיַּד עֲשׂו. כִּי אֲנִי פוֹחַד מִמֶּנּוּ, שְׂמָא יָבוֹא וַיַּהַרֵּג אוֹתִי יַחַד עִם הָאֲמָהוֹת וְהַבָּנִים. ¹³ הֲרִי אָמַרְתָּ לִּי, 'הֵיטֵב אִיטִיב אֶתְּךָ, וְאַרְבֶּה אֶת זַרְעֲךָ כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא יִסָּפֵר מְרוֹב.'"

¹⁴ בַּלִּילָה הַהוּא לָן שָׁם יַעֲקֹב, וְאִזּוּ לָקַח מִמֶּה שֶׁהָיָה אֵתוֹ, מִתְּנָה לַעֲשׂו אָחִיו: ¹⁵ מֵאֲתִים עֲזִים, עֲשָׂרִים תִּישִׁים, מֵאֲתִים רְחִלִים וְעֲשָׂרִים אֵילִים, ¹⁶ שְׁלוֹשִׁים גְּמָלִים מִיִּנְיָקוֹת וּבִגְיָהוֹן, אַרְבַּעִים פָּרוֹת וְעֶשְׂרֵה פָּרִים, עֲשָׂרִים אֲתוֹנוֹת וְעֶשְׂרֵה עֵיזִים. ¹⁷ הוּא מָסַר אוֹתָם לְיַד עֲבַדָּיו, כֹּל עֵדֶר בְּנִפְרָד, וְאָמַר לְעֲבַדָּיו: "לְכוּ לִפְנֵי וְשִׁמְרוּ עַל רוּחַ בֵּין עֵדֶר לְעֵדֶר." ¹⁸ עַל הָעֶבֶד הָרִאשׁוֹן צִוָּה וְאָמַר: "כַּאֲשֶׁר יִפְגַּשׁ אוֹתְךָ עֲשׂו אָחִי וַיִּשְׁאַל אוֹתְךָ: 'לָמִי אֶתְּךָ שֵׁיךְ וְלָאֵן אֶתְּךָ הוֹלֵךְ, וְלָמִי שִׁיכִים אֵלָה שְׁלִפְנֶיךָ?' ¹⁹ אָמַר לוֹ: 'הֵם שִׁיכִים לְעֲבַדְךָ יַעֲקֹב, וְזוֹהִי מִתְּנָה שֶׁשְׁלַח לְאֲדוֹנָי,

לַעֲשׂוֹ. וְהִנֵּה גַם הוּא עֲצָמוּ בָּא אַחֲרֵינוּ.²⁰ " הוּא צֹוה גַם אֶת הַשְּׁנִי וְגַם אֶת
הַשְּׁלִישִׁי, וְגַם אֶת כָּל הַהוֹלְכִים אַחֲרֵי הָעֵדְרִים, וְאָמַר לָהֶם: "אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
תִּגִּידוּ לַעֲשׂוֹ כְּשֶׁתִּמְצְאוּ אוֹתוֹ,²¹ וְתֹאמְרוּ: 'הִנֵּה גַם עִבְדְּךָ יַעֲקֹב בָּא אַחֲרֵינוּ," כִּי
הוּא חָשֵׁב, "אֲפַיִס אוֹתוֹ בְּמִתְנֶה הַהוֹלְכֶת לְפָנַי, וְאַחֲרַי כֵּן אֲרָאָה אֶת פְּנֵיו, אוֹלֵי
יִסְלַח לִי."

²² עֲבָרָה אוֹתוֹ הַמִּתְנֶה לְפָנָיו, וְאֵלּוּ הוּא לֶן בְּלִילָה בְּמַחְנֶה.²³ בְּאוֹתוֹ הַלִּילָה קָם
וְלָקַח אֶת שְׁתֵּי נָשָׁיו וְאֶת שְׁתֵּי הַמְּשֻׁרְתוֹת שָׁלוּ וְאֶת אֶחָד עֶשֶׂר יְלָדָיו, וְעָבַר אֶת
מִעְבַּר יַבֵּק.²⁴ הוּא לָקַח אוֹתָם וְהֶעֱבִיר אוֹתָם אֶת הַנַּחַל, וְהֶעֱבִיר אֶת כָּל מָה
שֶׁהָיָה לוֹ.

²⁵ אִז נִשְׂאָר יַעֲקֹב לְבָדוֹ, וְאִישׁ נֹאבֵק אֶתוֹ עַד עֲלוֹת הַשַּׁחַר.²⁶ כְּשֶׁרָאָה הָאִישׁ
שֶׁאִינוּ מִצְּלִיחַ לְגַבַּר עָלָיו, הוּא פָּגַע בְּשִׁקַּע הַיַּרְדֵּי שֶׁל יַעֲקֹב וְזוֹ יִצְאָה מִמְּקוֹמָהּ
בְּמַהֲלָךְ הַמַּאֲבָק אֶתוֹ.²⁷ אָמַר לְיַעֲקֹב: "תֵּן לִי לְלַכְתָּ, כִּי עָלָה כְּבֹד הַשַּׁחַר." עָנָה
לוֹ: "לֹא אֶתֵּן לְךָ לְלַכְתָּ אֶלָּא אִם כֵּן תִּבְרַךְ אוֹתִי."²⁸ שָׁאַל אוֹתוֹ הָאִישׁ: "מָה
שְׂמֶךָ?", עָנָה לוֹ: "יַעֲקֹב."²⁹ אָמַר לוֹ: "שְׂמֶךָ לֹא יִהְיֶה עוֹד יַעֲקֹב אֶלָּא יִשְׂרָאֵל, כִּי
שְׂרִיתָ* עִם אֱלֹהִים וְעִם אַנְשִׁים, וְגַבְרַת עָלִיהֶם."³⁰ אִז בִּקֵּשׁ יַעֲקֹב וְאָמַר: "הִגֵּד
לִי בְּבִקְשָׁה אֶת שְׂמֶךָ," אָךְ הוּא עָנָה: "לָמָּה אֶתָּה שׂוֹאֵל לְשְׂמִי?", וְהוּא בִּרְךָ אוֹתוֹ
שָׁם.³¹ לָכֵן קָרָא יַעֲקֹב לַמְּקוֹם בְּשֵׁם פְּנִיאֵל: "כִּי רָאִיתִי אֶת אֱלֹהִים פָּנִים אֶל
פָּנִים, וְאָף עַל פִּי כֵּן חִי נִצְלוֹ."³² כַּאֲשֶׁר עָבַר אֶת פְּנּוּאֵל וְהוּא צוֹלַע עַל יָרְכוֹ
זָרְחָה הַשְּׂמֶשׁ.³³ עַל כֵּן אֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹכְלִים אֶת גִּיד הַנֶּשֶׁה* שֶׁנִּמְצָא בְּשִׁקַּע
הַיַּרְדֵּי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, כִּי הוּא פָּגַע בְּשִׁקַּע הַיַּרְדֵּי שֶׁל יַעֲקֹב, בְּגִיד הַנֶּשֶׁה.

¹ לְגַ1 הָרִים יַעֲקֹב אֶת עֵינָיו וְרָאָה, וְהִנֵּה עֲשׂוֹ בָּא וְאֶתוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ. הוּא
חָלַק אֶת הַיְלָדִים בֵּין לָאָה, רָחֵל וּשְׁתֵּי הַמְּשֻׁרְתוֹת.² רָאשׁוֹנִים הָצִיב אֶת
הַמְּשֻׁרְתוֹת וְאֶת יְלָדֵיהֶן, אַחֲרֵיהֶם אֶת לָאָה וְיְלָדֵיהָ, וְאַחֲרוֹנִים אֶת רָחֵל וְאֶת
יוֹסֵף.³ הוּא הִלָּךְ לְפָנֵיהֶם וְהִשְׁתַּחֲוָה אֶרְצָה שְׁבַע פְּעָמִים, עַד שֶׁהִגִּיעַ אֶל אָחִיו.

* 29.32 שְׂרִית - נֹאבֵקת.
* 33.32 גִּיד - מִיתֵר הַקּוֹשֵׁר אֶת הַבָּשָׂר אֶל הָעֵצִים; הַנֶּשֶׁה - עֲצָב רָאשֵׁי הַנִּמְצָא בַּיַּרְדֵּי.

⁴ אז רץ עשו לקראתו וחיבק אותו, נפל על צווארו ונשק אותו, והם בכנו. ⁵ הרים עשו את עיניו, ראה את הנשים והילדים ושאל: "מי כל אלה שאתה?" ענה לו יעקב: "אלה הילדים שאלהים בחסדו נתן לעבדה." ⁶ אז נגשו המשרתות, הן וילדיהן, והשתחוו. ⁷ נגשה גם לאה וילדיה והם השתחוו, ואחר כך נגשו יוסף ורחל והשתחוו.

⁸ שאל עשו: "מה זה כל המחנה הזה אשר פגשתי?", ענה לו: "כדי למצא חן בעיני אדוני." ⁹ אמר עשו: "יש לי די והותר, אחי, שמר לעצמך את מה שיש לך." ¹⁰ אמר יעקב: "לא, בבקשה. אם נא מצאתי חן בעיניך, קבל את מתנותי מידי, כי הרי ראיתי את פניך כראות פני אלהים, וברצון קבלת אותי. ¹¹ קבל בבקשה את ברכתי אשר הובאה לך, כי אלהים עשה אתי חסד ויש לי הכל." הוא הפציר בו, ועשו לקח.

¹² אז אמר עשו ליעקב: "בוא נצא לדרך ונלך, ואני אלוה אותך." ¹³ ענה לו יעקב: "אדוני יודע כי הילדים חלשים, והצאן והבקר מיניקות, ואני אחראי להן. אם נזרז אותם אפלו יום אחד, ימות כל הצאן. ¹⁴ בבקשה, יעבר אדוני לפני עבדו, ואני אתנהל לאטי לפי קצב ההליכה של הצאן שלפני ושל הילדים, עד אשר אגיע אל אדוני, אל שעיר." ¹⁵ אמר עשו: "הרשה לי להשאיר אתך חלק מן האנשים אשר אתי." אך יעקב אמר: "אין צורך, תן לי למצא חן בעיני אדוני." ¹⁶ עשו חזר ביום ההוא בדרך לשעיר. ¹⁷ יעקב עבר לסכות ובנה לו בית, ולמקנה שלו עשה סכות. על פן קרא למקום ההוא סכות. ¹⁸ אחרי כן הגיע בשלום אל העיר שכם אשר בארץ פנעו, בבואו מפדן ארם, וחנה מול העיר. ¹⁹ את חלקת השדה אשר בה הקים את אהלו קנה מיד בני חמור אבי שכם, במאה קשיטה* ²⁰ הוא הציב שם מזבח, וקרא לו אל אלהי ישראל.

¹ ¹ דינה בת לאה, שהיא ילדה ליעקב, יצאה לראות את בנות הארץ. ² ראה אותה שכם בן חמור החוי, מושל אותה ארץ, לקח אותה אליו, השכיב אותה בכוח ואנס אותה. ³ נפשו של שכם נקשרה בדינה בת יעקב. הוא התאהב

*19.33 קשיטה - חפץ בעל ערך היכול לשמש אמצעי תשלום, אולי חתיכות כסף גלמי.

בַּנְעֲרָה, וְדַבֵּר אֶל לְבָהּ. ⁴ אָמַר שְׁכֶם אֶל חֲמוֹר אָבִיו: "הֲבֵיא לִי אֶת הַיְלִידָה הַזֹּאת לְאִשָּׁה." ⁵ יַעֲקֹב שָׁמַע כִּי טָמֵא שְׁכֶם אֶת דִּינָה בָתּוֹ. בָּנָיו הָיוּ עִם הַמְּקַנָּה שְׁלוֹ בַשָּׂדֶה, וְלָכֵן שָׁתַק עַד שֶׁשָּׁבוּ. ⁶ חֲמוֹר אָבִי שְׁכֶם יָצָא אֶל יַעֲקֹב כְּדִי לְדַבֵּר אִתּוֹ. ⁷ כְּשִׁשְׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב מֶה שֶׁקָּרָה בָּאוּ מִן הַשָּׂדֶה. הֵם הִתְעַצְבוּ וְכַעְסוּ מְאֹד, מִכִּיּוֹן שֶׁמַּעֲשֶׂה זִמָּה עָשָׂה בְּיִשְׂרָאֵל כְּשֶׁשָּׁכַב עִם בַּת יַעֲקֹב וְכִךָ לֹא יַעֲשֶׂה. ⁸ דַּבֵּר אִתָּם חֲמוֹר וְאָמַר: "שְׁכֶם בְּנֵי חוֹשֵׁק בְּבִתְכֶם, אֲנִי, תָּנוּ לוֹ אוֹתָהּ לְאִשָּׁה. ⁹ נְקִיִּים קִשְׁרֵי נְשׂוּאִין. תָּנוּ לָנוּ אֶת בְּנוֹתֵיכֶם וְקָחוּ לָכֶם אֶת בְּנוֹתֵינוּ. ¹⁰ וְאִז תִּתְּיָשְׁבוּ אִתָּנוּ, וְהָאָרֶץ תִּהְיֶה לְרִשׁוֹתְכֶם, הִתְּיָשְׁבוּ בָּהּ, סָחְרוּ עָלֶיהָ וְהִאֲחִזּוּ בָּהּ." ¹¹ אִז אָמַר שְׁכֶם אֶל אָבִיָּהּ וְאֶל אַחִיָּהּ שֶׁל דִּינָה: "תָּנוּ לִי לְמִצָּא חֵן בְּעֵינֵיכֶם. כָּל מֶה שֶׁתִּגִּידוּ לִי, אִתָּנוּ. ¹² בִּקְשׁוּ מִמֶּנִּי מֶהֱרַב רַב וּמִתַּנּוֹת, וְאִתָּנוּ. כָּל מֶה שֶׁתִּבְקָשׁוּ מִמֶּנִּי אִתָּנוּ, רַק תָּנוּ לִי אֶת הַנְּעֲרָה לְאִשָּׁה."

¹³ בְּנֵי יַעֲקֹב דַּבְּרוּ וְעָנוּ לְשְׁכֶם וְלַחֲמוֹר אָבִיו בְּמִרְמָה, שֶׁכֵּן טָמֵא שְׁכֶם אֶת דִּינָה אֲחוֹתָם. ¹⁴ וְכִךָ אָמְרוּ לָהֶם: "לֹא נוּכַל לַעֲשׂוֹת אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, לְתֵת אֶת אֲחוֹתֵנוּ לְאִישׁ שֶׁלֹּא נְמוּל, כִּי זֹאת חֲרָפָה עֲבוּרָנוּ. ¹⁵ רַק בְּתַנְאֵי הַזֶּה נִסְכָּיִם לְבַקְשֵׁתְכֶם: אִם תִּהְיוּ כְּמוֹנוּ, וְכָל זָכָר שֶׁבְכֶם יְמוּל. ¹⁶ אִז נִתֵּן לָכֶם אֶת בְּנוֹתֵינוּ, וְנִקַּח לָנוּ אֶת בְּנוֹתֵיכֶם, נִשֵּׁב אִתְּכֶם וְנִהְיֶה לָעַם אֶחָד. ¹⁷ אִם לֹא תִסְכְּיֵמוּ לְבַקְשֵׁתֵנוּ, לְהִמּוּל, נִקַּח אֶת בְּתֵנוּ וְנִלְךְ."

¹⁸ דְּבַרְיָהֶם הָיוּ טוֹבִים בְּעֵינֵי חֲמוֹר וּבְעֵינֵי שְׁכֶם בֶּן חֲמוֹר. ¹⁹ הַנְּעַר לֹא הִתְעַכֵּב לַעֲשׂוֹת אֶת הַדָּבָר, כִּי רָצָה מְאֹד בְּבַת יַעֲקֹב. הוּא הָיָה הַמְּכַבֵּד בְּיוֹתֵר בְּכָל בֵּית אָבִיו. ²⁰ בָּאוּ חֲמוֹר וּשְׁכֶם בְּנוֹ אֶל שַׁעַר הָעִיר שֶׁלָּהֶם, דַּבְּרוּ אֶל אֲנָשֵׁי הָעִיר וְאָמְרוּ: ²¹ "פְּנִיָּהֶם שֶׁל הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה לְשָׁלוֹם אִתָּנוּ. הֵם יִשְׁבוּ בָּאָרֶץ וְיִסְחָרוּ בָּהּ, שֶׁהָרִי הָאָרֶץ רַחֲבַת יָדַיִם וְתִסְפִּיק גַּם בְּשִׁבִילָם. אֶת בְּנוֹתֵיהֶם נִקַּח לָנוּ לְנָשִׁים, וְאִת בְּנוֹתֵינוּ נִתֵּן לָהֶם. ²² וְאוּלָּם, רַק בְּתַנְאֵי זֶה יִסְכְּיֵמוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה לְהִתְיָשֵׁב בְּקִרְבָּנוּ וְלִהְיוֹת לָעַם אֶחָד: אִם יְמוּל לָנוּ כָּל זָכָר, כְּפִי שֶׁהֵם נְמוּלִים. ²³ הָעֵדְרִים שֶׁלָּהֶם וְהַרְכוּשׁ שֶׁלָּהֶם וְכָל הַבְּהֵמוֹת אֲשֶׁר לָהֶם, הֲאִם לֹא יִהְיוּ שְׁלָנוּ? אִם רַק נִסְכָּיִם לְהַצְעָתָם הֵם יִתְּיָשְׁבוּ אִתָּנוּ." ²⁴ הִסְכְּיֵמוּ כָּל תּוֹשְׁבֵי הָעִיר עִם חֲמוֹר וְעִם

שְׁכֶם, וּמְלוּ אֶת כָּל הַזְּכָרִים שְׁבִין כָּל תּוֹשְׁבֵי הָעִיר.

²⁵ וְכֵן, בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, בַּהֵיוֹתָם כּוֹאֲבִים, לָקְחוּ שְׁנֵי בְנֵי יַעֲקֹב, שְׁמַעוֹן וְלוֹי אַחֵי דִינָה, אִישׁ אֶת חֲרָבוֹ, תִּקְפוּ אֶת הָעִיר לְלֹא כָּל הַתְּנַגְדוֹת, וְהָרְגוּ אֶת כָּל הַזְּכָרִים. ²⁶ גַּם אֶת חַמּוֹר וְאֶת שְׁכֶם בְּנוֹ הָרְגוּ בַּחֲרָב, לָקְחוּ אֶת דִּינָה מִבֵּיתוֹ שֶׁל שְׁכֶם, וַיֵּצְאוּ. ²⁷ אִזּוֹ בָּאוּ בְנֵי יַעֲקֹב עַל הַחֲלָלִים וּבָזְזוּ אֶת הָעִיר, כִּי הֵם טָמְאוּ אֶת אַחוֹתָם. ²⁸ הֵם לָקְחוּ אֶת הַצֹּאן, אֶת הַבָּקָר וְאֶת הַחֲמוֹרִים שֶׁלָּהֶם, אֶת כָּל מֶה שֶׁנִּמְצָא בָּעִיר וּבַשָּׂדֶה. ²⁹ וְאֶת כָּל עֶשְׂרָם וְאֶת כָּל הַיְלָדִים הַקְּטָנִים וְאֶת הַנְּשִׁים שֶׁלָּהֶם, וְאֶת כָּל מֶה שֶׁהָיָה בְּבֵתֵיהֶם, הֵם שָׂדְדוּ וְלָקְחוּ בַּשָּׂבִי.

³⁰ אִזּוֹ אָמַר יַעֲקֹב אֶל שְׁמַעוֹן וְאֶל לוֹי: "הִבֵּאתֶם עָלַי צָרָה וְהִשְׁנֵאתֶם אוֹתִי בְּקֶרֶב יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ, בְּקֶרֶב הַכְּנַעֲנִים וְהַפְּרָזִים. וְהָרִי יֵשׁ לִי מִעַט אַנְשִׁים. אִם הֵם יִתְאַסְּפוּ נְגִדֵי וַיִּתְקְפוּ אוֹתִי, אֲנִי וּבֵיתִי נִשְׁמַד." ³¹ אַךְ הֵם אָמְרוּ לוֹ: "הֲאִם נִרְשָׁה שְׂתִיחַס אֶל אַחוֹתֵנוּ כְּאֵל זוֹנָה?"

¹ הַ 1 אֱלֹהִים אָמַר אֶל יַעֲקֹב: "קוּם, עֲלֵה לְבַיִת אֵל וְשֵׁב שָׁם, וַעֲשֵׂה שָׁם מִזְבֵּחַ לְאֵל שְׁנֵרָאָה אֱלֹהֵיךָ כַּאֲשֶׁר בְּרַחֲתָ מִפְּנֵי עֲשׂוֹ אַחִיךָ." ² אִזּוֹ אָמַר יַעֲקֹב אֶל בְּנֵי בֵיתוֹ וְאֶל כָּל מִי שֶׁהָיָה אִתּוֹ: "הִסִּירוּ אֶת אֱלֹהֵי הַנֹּכַר* אֲשֶׁר בְּקֶרְבְּכֶם, הִטְהַרוּ וְהַחֲלִיפוּ אֶת בְּגָדֵיכֶם. ³ הִבֵּה נְקוּם וְנַעֲלֵה לְבַיִת אֵל. שָׁם אַעֲשֵׂה מִזְבֵּחַ לְאֵל שְׁעֵנָה לִי בַּיּוֹם צָרְתִי, וְאֲשֶׁר הָיָה אִתִּי בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר הִלַּכְתִּי." ⁴ הֵם נָתְנוּ לְיַעֲקֹב אֶת כָּל אֱלֹהֵי הַנֹּכַר אֲשֶׁר בִּידֵיהֶם, וְאֶת הַנְּזָמִים אֲשֶׁר בְּאֲזִנֵיהֶם, וַיַּעֲקֹב הִטְמִין אוֹתָם מִתַּחַת לַעֵץ הָאֵלֶּה אֲשֶׁר לִיד שְׁכֶם.

⁵ הֵם עָבְרוּ, וּפְחַד אֱלֹהִים הָיָה עַל הָעָרִים אֲשֶׁר מִסְבִּיב לָהֶם, וְלִכֵּן לֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב. ⁶ יַעֲקֹב הִגִּיעַ אֶל לוֹז אֲשֶׁר בְּאָרֶץ כְּנַעַן, הִיא בֵּית אֵל, הוּא וְכָל הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ. ⁷ הוּא בָּנָה שָׁם מִזְבֵּחַ וְקָרָא לְמָקוֹם 'אֵל בֵּית אֵל', כִּי שָׁם נִגְלוּ אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים כְּשֶׁבָּרַח מִפְּנֵי אַחִיו. ⁸ דְּבָרָה, מִיִּנְקַת רַבְקָה, מָתָה וְנִקְבְּרָה לְמַרְגְּלוֹת בֵּית אֵל, מִתַּחַת לַעֵץ הָאֵלוֹן. לָכֵן קָרָא לַעֵץ אֵלוֹן בְּכוֹת.

⁹ אֱלֹהִים נִרְאָה שׁוֹב אֶל יַעֲקֹב, כְּשֶׁבֵּא מִפְּדוֹן אָרֶם, וּבִרְךָ אוֹתוֹ. ¹⁰ אָמַר לוֹ

* 2.35 אֱלֹהֵי הַנֹּכַר - אֱלֹהֵי עַמִּים אַחֵרִים.

אֱלֹהִים: "שֵׁמֶךָ יַעֲקֹב, אֲדָּךְ לֹא יִקְרָא עוֹד שֵׁמֶךָ יַעֲקֹב, כִּי אִם יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שֵׁמֶךָ." והוא קרא לו בשם ישראל.¹¹ אמר לו אלהים: "אני אל שדי. היה פורה והתרבה. עם ואף עמים רבים יהיו ממך, ומלכים יצאו מחלציה.¹² לך אתן את הארץ אשר נתתי לאברהם וליצחק, וגם לצאצאיה אחריה אתן את הארץ."¹³ אז עלה ממנו אלהים, מן המקום אשר דבר אתו.¹⁴ יעקב הציב מצבת אבן במקום אשר דבר אתו אלהים. הוא שפך עליה נסך ויצק עליה שמן.¹⁵ למקום שבו דבר אליו אלהים קרא יעקב בית אל.

¹⁶ יעקב ובניו עברו מבית אל. כאשר היתה עוד כברת דרך לפני שהגיעו לאפרת, ברעה רחל ללדת, והתקשתה בלדתה.¹⁷ כאשר התקשתה ללדת, אמרה לה המילדת: "אל תפחד, כי גם הפעם יש לך בן."¹⁸ כשיצאה נשמתה, כי עמדה למות, קראה את שמו בן אוני, אך אביו קרא לו בנימין.¹⁹ רחל מתה ונקברה בדרך לאפרת, היא בית לחם.²⁰ יעקב הציב מצבה על קברה, היא מצבת קברה של רחל עד היום.²¹ ישראל עבר משם, והקים את אהלו מעבר למגדל עדר.

²² בזמן שישאל התגורר באזור ההוא, הלך ראובן ושכב עם בלהה, הפילגש של אביו, וישאל שמע על כך. בני יעקב היו שנים עשר.

²³ בני לאה: בכור יעקב היה ראובן, ואחיו שמעון, לוי, יהודה, יששכר וזבולון.²⁴ בני רחל: יוסף ובנימין.²⁵ בני בלהה שפחת רחל: דן ונפתלי.²⁶ בני זלפה שפחת לאה: גד ואשר. אלה בני יעקב אשר נולדו לו בפדן ארם.

²⁷ יעקב בא אל יצחק אביו לממרא בקרית ארבע, היא חברון, היכן שגרו אברהם ויצחק.²⁸ ימי חייו של יצחק היו מאה ושמונים שנה.²⁹ יצחק נשם את נשימתו האחרונה, מת ונאסף אל קרוביו זקן ושבע ימים. עשו ויעקב בניו קברו אותו.

¹ אלה תולדות עשו, הוא אדום.² עשו לקח את נשותיו מבנות כנען: את עדה בת אילון החתי, ואת אהליבמה בת ענה בת צבעון החוי,³ ואת בשמת בת ישמעאל, אחותו של נביות.⁴ עדה ילדה לעשו את אליפז, בשמת ילדה את

רְעוּאֵל. ⁵ אֶהְלִיבְמָה יִלְדָה אֶת יְעוֹשׁ וְאֶת יַעֲלָם וְאֶת קָרַח. אֱלֹהֵם בְּנֵי עֵשָׂו שְׁנוּלְדוּ לוֹ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן.

⁶ אִז לָקַח עֵשָׂו אֶת נְשׁוֹתָיו, אֶת בְּנָיו, אֶת בְּנוֹתָיו וְאֶת כָּל אַנְשֵׁי בֵיתוֹ, וְאֶת הַמְקָנָה שְׁלוֹ וְאֶת כָּל הַבְּהֵמוֹת שְׁלוֹ, אֶת כָּל רְכוּשׁוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן, וְהֵלַךְ לְאֶרֶץ אַחֲרַת, הַרְחֵק מֵעֵקֵב אָחִיו. ⁷ מִפְּנֵי שְׂרָכּוּשָׁם הָיָה רַב מִכְּדֵי לְשֹׁבֵת יַחְדָּו. אֶרֶץ מְגוּרֵיהֶם לֹא יָכְלָה לְתַמְךָ בְּצָרְכֵיהֶם בְּגִלְלַת הַמְקָנָה הַרְבֵּה שְׁלָהֶם. ⁸ עֵשָׂו הִתְיַשֵּׁב בְּהַר שְׁעִיר. עֵשָׂו, הוּא אָדוּם.

⁹ וְאֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת עֵשָׂו אֲבִי הָאָדוּמִים בְּהַר שְׁעִיר. ¹⁰ אֱלֹהֵי שְׁמוֹת בְּנֵי עֵשָׂו: אֱלִיפֶז בֶּן עֵדָה אִשְׁתּוֹ עֵשָׂו, רְעוּאֵל בֶּן בְּשֵׁמֶת אִשְׁתּוֹ עֵשָׂו. ¹¹ בְּנֵי אֱלִיפֶז הָיוּ תִימֹן, אוֹמֵר, צָפוֹ, גַּעְתָּם וְקִנְזוֹ. ¹² תִּמְנַע הִיְתָה פִּילְגֶשׁוֹ שֶׁל אֱלִיפֶז בֶּן עֵשָׂו. הִיא יִלְדָה לְאֱלִיפֶז אֶת עֵמְלֵק. אֱלֹהֵי צֶאֱצְאֵי עֵדָה אִשְׁתּוֹ עֵשָׂו. ¹³ וְאֱלֹהֵי בְנֵי רְעוּאֵל: נַחַת וְזֶרַח, שְׁמָה וּמִזָּה. אֱלֹהֵי צֶאֱצְאֵי בְשֵׁמֶת אִשְׁתּוֹ עֵשָׂו. ¹⁴ אֱלֹהֵי בְנֵי אֶהְלִיבְמָה בֵּת עֵנָה בֵּת צְבֻעוֹן אִשְׁתּוֹ עֵשָׂו. הִיא יִלְדָה לְעֵשָׂו אֶת יַעֲלָם וְאֶת קָרַח. ¹⁵ אֱלֹהֵי הֵם רְאִשֵׁי הַשְּׁבֵטִים מִצֶּאֱצְאֵי עֵשָׂו. מִבְּנֵי אֱלִיפֶז, בְּכוֹר עֵשָׂו: רְאִשֵׁי הַשְּׁבֵטִים תִּימֹן, אוֹמֵר, צָפוֹ, קִנְזוֹ, ¹⁶ קָרַח, גַּעְתָּם וְעֵמְלֵק. אֱלֹהֵי רְאִשֵׁי הַשְּׁבֵטִים מֵאֱלִיפֶז בְּאֶרֶץ אָדוּם. אֱלֹהֵי צֶאֱצְאֵי עֵדָה. ¹⁷ אֱלֹהֵי בְנֵי רְעוּאֵל בֶּן עֵשָׂו: רְאִשֵׁי הַשְּׁבֵטִים נַחַת, זֶרַח, שְׁמָה וּמִזָּה. אֱלֹהֵי רְאִשֵׁי הַשְּׁבֵטִים מִבְּנֵי רְעוּאֵל בְּאֶרֶץ אָדוּם. אֱלֹהֵי צֶאֱצְאֵי בְשֵׁמֶת אִשְׁתּוֹ עֵשָׂו. ¹⁸ אֱלֹהֵי בְנֵי אֶהְלִיבְמָה אִשְׁתּוֹ עֵשָׂו: רְאִשֵׁי הַשְּׁבֵטִים יַעֲלָם וְקָרַח. אֱלֹהֵי רְאִשֵׁי הַשְּׁבֵטִים מֵאֶהְלִיבְמָה בֵּת עֵנָה אִשְׁתּוֹ עֵשָׂו. ¹⁹ אֱלֹהֵי בְנֵי עֵשָׂו, הוּא אָדוּם, וְאֱלֹהֵי רְאִשֵׁי שְׁבֵטֵיהֶם.

²⁰ אֱלֹהֵי בְנֵי שְׁעִיר הַחֲרִי, יוֹשְׁבֵי הָאֶרֶץ: לוֹטָן, שׁוּבַל, צְבֻעוֹן, עֵנָה, ²¹ דְּשׁוֹן, אֶצֶר וְדִישׁוֹן. אֱלֹהֵי רְאִשֵׁי שְׁבֵטֵי הַחֲרִים, בְּנֵי שְׁעִיר, בְּאֶרֶץ אָדוּם. ²² בְּנֵי לוֹטָן הָיוּ חֲרִי וְהִימָם. וְאַחֲזוּתוֹ שֶׁל לוֹטָן הִיְתָה תִּמְנַע. ²³ אֱלֹהֵי בְנֵי שׁוּבַל: עֵלוֹן וּמִנְחַת וְעֵיבַל, שְׁפֹ וְאוֹנָם. ²⁴ אֱלֹהֵי בְנֵי צְבֻעוֹן: אִיָּה וְעֵנָה. עֵנָה הוּא זֶה שְׁמִצָּא אֶת הַמַּעֲיָנוֹת*

*24.36 המַעֲיָנוֹת - יִתְכּוֹן גַּם: מַעֲיָנוֹת חַמִּים.

במדבר, כְּשֶׁרָעָה אֶת הַחֲמוּרִים שֶׁל צַבְעוֹן אָבִיו.²⁵ אֵלֶּה יְלָדֵי עֲנָה: דְּשׁוֹן
וְאֶהֱלִיבָמָה בֵּת עֲנָה.²⁶ אֵלֶּה בְּנֵי דִישׁוֹן: חַמְדָּן, אֶשְׁבֹּן, יִתְרוֹ וְכָרוֹן.²⁷ אֵלֶּה בְּנֵי אֶצֶר:
בְּלָהוּ, זַעְוֹן וְעֶקוֹן.²⁸ אֵלֶּה בְּנֵי דִישׁוֹן: עוֹץ וְאָרוֹן.²⁹ אֵלֶּה רֵאשֵׁי הַשְּׁבָטִים שֶׁל
הַחֲרִים: לוֹטָן, שׁוּבָל, צַבְעוֹן, עֲנָה,³⁰ דְּשׁוֹן, אֶצֶר, דִּישׁוֹן. אֵלֶּה רֵאשֵׁי הַשְּׁבָטִים שֶׁל
הַחֲרִים לְשִׁבְטֵיהֶם בְּאֶרֶץ שִׁעִיר.

³¹ וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוּם, לְפָנַי שֶׁמֶלֶךְ מֶלֶךְ עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
³² בְּאֲדוּם מֶלֶךְ בְּלַע בֶּן בְּעוֹר, וְשֵׁם עִירוֹ דְּנֶהְבָּה.³³ כְּאֲשֶׁר מֵת בְּלַע מֶלֶךְ בְּמִקְוֹמוֹ
יֹזָבֵב בֶּן זֶרַח מִבְּצָרָה.³⁴ כְּאֲשֶׁר מֵת יֹזָבֵב מֶלֶךְ בְּמִקְוֹמוֹ חֶשֶׁם מְאָרֶץ הַתִּימָנִים.
³⁵ כְּאֲשֶׁר מֵת חֶשֶׁם מֶלֶךְ בְּמִקְוֹמוֹ הֶדֶד בֶּן בְּדַד שֶׁהֵבִיס אֶת מִדְיָן בְּשָׂדֵה מוֹאָב,
וְשֵׁם עִירוֹ עֵוִית.³⁶ כְּאֲשֶׁר מֵת הֶדֶד מֶלֶךְ בְּמִקְוֹמוֹ שִׁמְלָה מִמְּשֻׁרְקָה.³⁷ כְּאֲשֶׁר מֵת
שִׁמְלָה מֶלֶךְ בְּמִקְוֹמוֹ שָׂאוּל מִרְחוֹבוֹת שְׁלִיד הַנֶּהָר.³⁸ כְּאֲשֶׁר מֵת שָׂאוּל מֶלֶךְ
בְּמִקְוֹמוֹ בַּעַל חֲנָן בֶּן עֲכָבוֹר.³⁹ כְּאֲשֶׁר מֵת בַּעַל חֲנָן בֶּן עֲכָבוֹר מֶלֶךְ בְּמִקְוֹמוֹ הֶדֶר.
שֵׁם עִירוֹ פָּעוֹ, וְשֵׁם אֶשְׁתּוֹ מְהִיטְבָּאֵל בֵּת מִטְרֵד, בֵּת מִי זָהָב.

⁴⁰ וְאֵלֶּה שְׂמוֹת רֵאשֵׁי הַשְּׁבָטִים, צֶאֱצָאִי עֵשׂוֹ, לְפִי מִשְׁפַּחוֹתֵיהֶם וּמְקוֹם מוֹשְׁבָם
בְּשְׂמוֹתֵיהֶם: תַּמְנֵעַ, עֲלוּהָ, יִתְתָּ, ⁴¹ אֶהֱלִיבָמָה, אֵלֶּה, פִּינֹן, ⁴² קִנְזוֹ, תִימֹן, מִבְּצָר,
⁴³ מְגִדְיָאֵל, עִירָם. אֵלֶּה רֵאשֵׁי הַשְּׁבָטִים שֶׁל אֲדוּם, הוּא עֵשׂוֹ אָבִי אֲדוּם, לְפִי
מְקוֹם מוֹשְׁבָם בְּאֶרֶץ בְּהָ אַחְזוֹן.